

PÉNZÜGYI KISOKOS

Lépjen ki bántalmazó kapcsolatából pénzügyileg felkészülten!

**Babaváró és
CSOK hitel válás
esetén**

Bevezető

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet 2000 óta nyújt segítséget a kapcsolati erőszak áldozatainak. Titkos menedékházakat, krízisambulanciákat, online tanácsadást működtet annak érdekében, hogy minél hatékonyabb megoldást találjunk az áldozatok számára. Jogi, pszichológiai tanácsadást, átmeneti lakhatási lehetőséget biztosítunk, valamint szociális munkásaink segítik a sokszor nagyon nem egyszerű újramezést.

Ez a kifizetés, amit most a kezében tart, egy újabb fontos mérföldkő az áldozatok megsegítésében. Tapasztaljuk, hogy a bántalmazó kapcsolat többségében magával hozza pénzügyi nehézségek sorozatát is. Közösen felvett hitelek, kezességvállalások, megigényelt családtámogatások, amelyek egykor lehetőséget nyitottak meg, a kapcsolat megromlása esetén nehéz helyzettel állítják szembe az áldozatokat.

Mit lehet ilyenkor tenni? A Segélyszervezet az Avon támogatásával azért készített el hat kifizetést nyomtatott formában, hogy pénzügyi kérdésekben is segítse az áldozatokat. A hat kifizetés, amelyben szó esik a közösen felvett hitelekről, a közös bankszámlákról, foglalkozik a babaváró hitel és a CSOK válás kapcsán felmerült kérdéseivel, segítséget nyújt a tudatos hitelvelvételben és tájékoztatást nyújt a gyorskölcsönök és hitelkártyák veszélyeiről.

Reméljük, hogy a kifizetekben lévő információk segítséget jelentenek ahhoz, hogy a bántalmazásról minél inkább múlt időben lehessen beszélni.

Tanácsra van szüksége? Forduljon hozzánk bizalommal!

<https://segelyszervezet.hu/penzugyi-tanacsadas-anonim-feluletunkon/>

Konkrét pénzügyi vagy hitellel kapcsolatos kérdés esetén vegye fel a kapcsolatot számlavezető bankjával, hitelezőjével, hogy személyre szabott, pontos tájékoztatást kapjon. Hiteltörlesztési nehézség esetén azonnal jelezze a problémát hitelezőjének! A megoldás kulcsa az együttműködés, valamint, hogy teljes körű és pontos információkat adjon pénzügyi helyzetéről.

1. A BABAVÁRÓ ÉS CSOK HITEL VÁLÁS ESETÉN

Milyen esetekben veszíthetjük el az elnyert támogatást?

Az igényléskor számos kritériumnak szükséges megfelelnünk, emellett pedig – mint minden támogatási formánál – néhány kötelezettséget is vállalnunk kell ahhoz, hogy jogosultak legyünk az állami kedvezményekre, valamint, hogy ne veszítsük el azokat.

A következő esetekben számíthatunk szankciókra:

- Ha nem születik gyermek: amennyiben nem születik gyermek a folyósítást követő 5 évben, akkor az igénybe vett kamattámogatást egy összegben vissza kell fizetni, a hitel pedig piaci kamatozású személyi kölcsönné alakul át. Ha a gyermekvállalás egészségügyi okok vagy megváltozott munkaképesség miatt hiúsul meg, akkor a kamattámogatás megszűnése és visszafizetése alól az illetékes járási hivatal méltányossági felmentést adhat. Ehhez azonban szükséges, hogy 5 éven belül szabályosan benyújtsák az erre vonatkozó kérelmet. Amennyiben a hivatal a kamatmentesség megszűnése és/vagy a támogatás visszafizetése alól mentességet ad, akkor az erre vonatkozó határozatot kell a bank részére eljuttatni.
- Ha az igénylők elválnak:
  - a. Ha nem született gyermek az első 5 évben, akkor az igénybe vett kamattámogatást 120 napon belül egy összegben vissza kell fizetni, a hitel pedig piaci kamatozású lesz. Amennyiben a folyósítást követően kiderült ok folytán igazoltan nem lehet gyermek a családban, méltányossági kérelmet lehet benyújtani az illetékes kormányhivatalhoz, hogy a visszatérítendő kamattámogatás megfizetésére felmentést engedélyezzen. Részletfizetést akkor engedélyez a kormányhivatal, ha a kamattámogatás egyösszegű megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos terhet jelentene. Amennyiben született gyermek, akkor a támogatást nem kell visszafizetni, viszont a továbbiakban piaci kamatozású lesz a hitel. A házasság felbontásáról szóló jogerős bírósági ítéletet annak kézhezvételétől számított 30 napon felül be kell mutatniuk a banknak.
  - b. Ha a válást követően egyikük újránházasodik (és az előző házasságból nem volt gyermeke), és megfelelnek az igénylés feltételeinek, akkor a gyermekvállalásra rendelkezésre álló 5 év újra kezdődik, a Babaváró kedvezményei pedig igénybe vehetők. A válást a házasság felbontásáról vagy érvénytelenné nyilvánításáról szóló bírósági határozattal kell igazolni.
- Ha a pár külföldre költözik és ezáltal megszűnik a magyarországi lakcímük: ebben az esetben 120 napon belül, egy összegben vissza kell fizetni az igénybe vett támogatás összegét, a hitel pedig piaci kamatozású személyi kölcsön lesz a továbbiakban. A magyarországi lakcím megszűnését 30 napon belül kell a bank felé jelezni.
- Ha a támogatással érintett kiskorú gyermek nem él tovább az igénylőkkel egy háztartásban: a kamattámogatást egy összegben vissza kell ekkor is fizetni, a hitel pedig piaci kamatozású lesz. Az elköltözést 30 napon belül jelenteni kell a banknak.
- Mi történik, ha a házaspár valamelyik tagja meghal: amennyiben a házaspár egyik tagja a folyósítást követő 5 éven belül meghal, akkor a kölcsön nem alakul át piaci hitellé, a kamatmentesség megmarad, természetesen a korábban igénybe vett kamatkedvezményt sem kell visszafizetni. Ha az 5 éves időszakon belül az özvegy újránházasodik, akkor a gyermekvállalási időszak is újraindul.

Jó tudni

Ha a fenti esetek közül csak egy is bekövetkezik, akkor az alapeseti kamattámogatás megszűnik, vagyis az addig igénybe vett kamatkedvezmény mértékét az igénylőknek 120 napon belül, egy összegben vissza kell fizetniük. (Kivételt képez ez alól az az eset, amikor a gyermek megszületését követően válna el a házaspár.) Ezzel egyidejűleg pedig a kölcsön piaci kamatozású személyi kölcsönné alakul és érvényét veszti a 50.000 Ft-ban maximalizált törlesztőrészlet-limit is.

A válást a jogerős bírósági ítélet dátumától számított 30 napon belül be kell jelenteni a hitelező banknál, amely ezután szintén 30 napon belül írásban tájékoztatja az elvált házaspárt a kamattámogatás megszűnéséről, a visszafizetendő kamattámogatás összegéről, illetve a módosult törlesztőrészletről.

Mennyit veszíthetünk, ha elveszítjük a Babaváró támogatást?

A Babaváró támogatási formát csupán évi 0,5% kezességvállalási díj terheli az igénylők részéről, ugyanis a támogatás miatt a hitel kamatát az állam átvállalja. Ugyanakkor, ha valami oknál fogva nem vagyunk jogosultak a támogatásra, az addig igénybe vett kamattámogatást ki kell fizetni, így nem árt tisztában lenni annak mértékével.

Az Államadósság Kezelő Központ Zrt. által közzétett érvényes referenciamutató befolyásolja a kamatszint mértékét, amelyet támogatott esetben az állam, a támogatás elvesztése esetén viszont az igénylők kötelesek megfizetni.

A szankcióval érintetteknek 120 napon belül, egy összegben vissza kell fizetniük a kapott kamattámogatást és a fennmaradó kölcsön egy piaci kamatozású személyi kölcsönné alakul át.

2. CSOK és CSOK hitel – válás esetén

CSOK támogatás igénybevétele esetén az állam az adott ingatlanra jelzálogjogot és elidegenítési tilalmat jegyez be a felvételt követő 10 évre. Ez azt jelenti, hogy ez alatt az idő alatt az ingatlan nem eladható, vagy ha mégis értékesítenénk, a támogatást a legtöbb esetben vissza kell fizetni.

Válás esetén megoldás lehet, hogy az egyik fél marad a gyermekkel vagy gyermekekkel az ingatlanban, hiszen ez esetben nem adják el a lakást és a lakcímük sem változik. Így a támogatást sem kell visszatéríteni. Fontos kiemelni, hogy a CSOK feltételeinek nemcsak igénylése előtt, hanem az igénylése után is meg kell felelni.

Jogszabályi feltételek megszegését jelenti ha

- a gyermekvállalás nem teljesül,
- válásra kerül sor az igénylő házaspár között, és ezáltal a gyermekek kiköltöznek az épített, vagy vásárolt ingatlanból, melyhez a CSOK-ot felhasználták,
- a CSOK tárgyát képező ingatlant kiadják bérbe, azaz az ingatlan a lakáscéltól eltérően kerül hasznosításra,
- az igénylő a jogszabályban foglalt kötelezettségeit úgy szegi meg, hogy valótlan tartalmú nyilatkozatot bocsát a hitelintézet részére,
- a CSOK tárgyát képező ingatlant lebontják, vagy eladják,
- nem annak a támogatott személynek, illetve kiskorú gyermekének lakóhelyéül szolgál, aki a támogatás alanya,
- az ingatlan használatát harmadik személy részére átengedik, vagy azon használati, illetve hasznélvezeti jogot alapítanak,
- az igénylők a jogszabályban foglalt okirat bemutatási kötelezettségüknek felszólításra sem tesznek eleget (például használatbavételi engedély nem kerül bemutatásra).

CSOK visszafizetés: mekkora összeggel kell számolni?

Az elmúlt időszakban a CSOK-hoz kapcsolódó büntetőkamatot számos változás érintette, azonban 2022. október 01. napjától 5%-os mértékű büntetőkamat plafon került bevezetésre. Ezt azért is fontos kiemelni, mert korábban a büntetőkamat mértéke a mindenkori jegybanki alapkamat ötszörösével egyezett meg. Tízmilliós Családi Otthonteremtési Kedvezmény esetében például annak ötszörösét kellett visszafizetni, azonban az emelkedő kamatkörnyezet miatt lett végül bevezetve az egységes 5%-os plafon. Fontos, hogy a CSOK-ot a gyermekvállalási határidő lejártát követő 120 napon belül kell visszafizetni egy összegben.

Amennyiben a fiatal házaspár gyermekvállalását nem teljesíti, de emberi reprodukcióra irányuló eljárásban részt vett és teljesülnek a Korm. rendelet 57 § (6) bekezdés e) pontjában előírt egyéb rendelkezések, a fiatal házaspárnak kizárólag a megelőlegezett kedvezmény összegét kell visszafizetnie. A reprodukciós eljárásban való részvételről szóló igazolást annak keltétől számított 60 napon belül, de legfeljebb a gyermekvállalásra biztosított határidő leteltéig lehet benyújtani. Ha a fiatal házaspár az igazolást 60 napon túl nyújtja be, úgy a bejelentéstől számított 60 napon belül a hitelintézetten keresztül köteles megfizetni az igazolás kiállítása és a bejelentés időpontja közötti időszakra számított Ptk. szerinti, de 5%-ot meg nem haladó mértékű késedelmi kamatot.

Ha az otthonteremtési kamattámogatott kölcsönt is felvette a pár, az ott keletkezett kamatkülönbözetet is meg kell fizetniük visszamenőlegesen. A CSOK-hitel egy államilag támogatott jelzáloghitel, vagyis a jogosultság ideje alatt mindenképpen csak az előre meghatározott 3 százalékos kamatot szükséges fizetni. Az ügyleti kamat a CSOK támogatás idején csupán az állami támogatás mértékét határozza meg, ugyanis a 3 százalékos kamaton felüli részt az állam pótolja ki. Amennyiben a házaspár válik, az állam által kipótolt részt kell visszafizetni, jegybanki alapkamattal megnövelve.

Azt, hogy pontosan mekkora összeget kell visszafizetni, a kormányhivatal határozza meg, hiszen felmerülhetnek olyan körülmények, amelyek indokolttá és lehetővé teszik a fizetési kötelezettség elengedését részben vagy teljes mértékben.

Különös méltánylást érdemlő helyzetek

Bizonyos "különös méltánylást érdemlő helyzetekre" való tekintettel öt évre a kormányhivatal felfüggesztheti, valamint részben vagy akár teljesen el is engedheti a visszafizetési kötelezettséget. Ha a vállalt gyermek végül egészségügyi probléma miatt nem születik meg (például meddőség), abban az esetben is vissza kell fizetni a támogatást, de a büntetőkamat nélkül.

Különös méltánylást érdemlő helyzetnek minősül, ha a vállalt gyermek azért nem születik meg, mert

- a pár egyik tagja elhunyt,
- a pár egyik tagja megváltozott munkaképességűvé vált és ezért nem tudták vállalni a gyermeket,
- a gyermek a várandósság 24. betöltött hetét megelőzően halva születik,
- az első vagy második gyermek valamilyen, a rendeletben megjelölt magasabb családi pótlékra jogosító betegséggel vagy fogyatékossgal születik,
- a reprodukciós eljárásban való részvétel sikertelen volt,
- kizáró ok merült fel a reprodukciós eljárás során,
- egészségügyi kockázat miatt nem javasolt a gyermekvállalás.

Emellett szintén különös méltánylást érdemlő helyzetnek minősül az is, ha a támogatás visszafizetése ellehetetlenítené a támogatott személy megélhetését.

Kivételes helyzetben kitolható a gyermekvállalás határideje

Előre vállalt gyermekeknél a házaspárra határidő vonatkozik. Egy gyermek vállalása esetén négy év, két gyermek vállalása esetén nyolc év, három gyermek vállalása, illetve a maximális támogatási összeg igénylése esetén pedig összesen tíz év áll rendelkezésre. Ez az alapeset, de vannak kivételes helyzetek, amikor ezek a határidők meghosszabbíthatók:

- örökbefogadásnál: ha az eredeti határidő előtt a házaspár bemutatja a bank felé az örökbefogadásra való alkalmasságot, akkor a határidő két évvel kitolható,
- orvosi igazolás: ha a házaspár a várandósságnak a gyermekvállalási határidő lejártát megelőzően fennálló tényét orvosi bizonyítvánnyal a vállalási határidő lejártát követő 90. napig a hitelintézetnek igazolja. A határidő így a várandósság végéig tolódik ki.

Fontos: Amennyiben a CSOK-ból a házaspár nem kulcsra kész lakást vesz, hanem építkezik, akkor a gyermekvállalásra vonatkozó határidőt nem a támogatási szerződés megkötésétől kell számítani, hanem "a használatbavételi engedély, a használatbavétel tudomásulvételét igazoló hatósági bizonyítvány vagy az egyszerű bejelentéshez kötött épület felépítésének megtörténte napjától".

ÖKUMENIKUS
SEGÉLYSZERVEZET

AVON
AZ ERŐSZAK ELLEN
A NŐKÉRT

Tanácsra van szüksége? Forduljon hozzánk bizalommal!

<https://segelyszervezet.hu/penzugyi-tanacsadas-anonim-feluletunkon/>

Konkrét pénzügyi vagy hitellel kapcsolatos kérdés esetén vegye fel a kapcsolatot számlavezető bankjával, hitelezőjével, hogy személyre szabott, pontos tájékoztatást kapjon. Hiteltörlesztési nehézség esetén azonnal jelezze a problémát hitelezőjének! A megoldás kulcsa az együttműködés, valamint, hogy teljes körű és pontos információkat adjon pénzügyi helyzetéről.

Impresszum:

A kiadványt az Ökumenikus Segélyszervezet készítette az AVON támogatásával.

Fotók: Adobe Stock, Freepik

Kézirat lezárva: 2023. augusztus